

**Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta
Katedra obchodního práva**

Oponentský posudek na diplomovou práci

Jméno diplomanta:	Arťom Gnědin
Téma práce:	Evidence skutečných majitelů společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti
Rozsah práce:	57 stran (bez seznamu literatury a příloh)
Datum odevzdání práce:	20. 6. 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autorem zvolené téma je velmi aktuální, protože se jedná o problematiku, jejíž právní úprava se stala účinnou teprve 1. 1. 2018 (jedná se o novelizaci zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která byla provedena zákonem č. 368/2016 Sb.). Vzhledem k tomu je téma práce nové a originální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autor se při zpracování tématu musel seznámit nejen s platnou právní úpravou v ČR, ale také s právními předpisy EU a dokumenty mezinárodních organizací v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.

Hlavní metodu, kterou ve své práci použil byla metoda analýzy. V závěru práce pak použil také metodu syntézy, pomocí které učinil určité praktické závěry (str. 7).

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena do 5 kapitol (včetně úvodu a závěru). Druhá kapitola je věnována analýze důvodů evidence skutečných majitelů právnických osob a pramenům právní úpravy evidence skutečných majitelů v právu EU i v českém právu. Ve třetí kapitole se autor věnuje analýze pojmu skutečný majitel právnické osoby, a to jak z hlediska obecného chápání, tak z hlediska úpravy v právu EU a v českém právu. Čtvrtá kapitola je pak věnována praktickým aspektům posuzování otázky skutečného majitele právnické osoby, příp. jiného právního uspořádání.

4. Vyjádření k práci

Autor ve druhé kapitole správně uvádí, že hlavní potřeba transparentnosti vlastnických struktur vyplývá z opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu, nicméně jsou zde i obecnější důvody vyplývající z globalizace a obecně boje proti kriminalitě (zejména daňových úniků, korupce a zneužívání veřejných financí). Existují ale i jiné důvody, jakými jsou ochrana hospodářské soutěže, insolvenční řízení, ochrana věřitelů apod.

Autor správně uvádí, že vedle právnických osob je nutné používat i pojem „jiná právní uspořádání“, která nemají právní osobnost, nicméně u nichž otázka skutečného majitele vyznívá také (např. svěřenské fondy).

Zajímavé jsou informace, které autor uvádí ohledně diskuzí nad přiměřeností evidence skutečných majitelů, zejména z hlediska zásahů do práva na soukromí (str. 12). Je ale diskutabilní úvaha autora o tom, jestli může Ústavní soud posuzovat ústavnost evidence skutečných majitelů, vzhledem k tomu, že se jedná o požadavek práva EU.

Poněkud nadbytečným je popis vývoje právní úpravy boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti v právu EU (kapitola 2.3.1. a 2.3.2.). Určitá popisnost charakterizuje také kapitola 2.4., která popisuje aktuální právní úpravu v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu. Zajímavá ale je analýza autora ohledně rozsahu dokumentů, které mohou být vyžadovány pro evidenci skutečných majitelů (str. 24 – 27).

Úroveň diplomové práce by bylo zvýšilo, pokud by autor porovnal rozdílnosti v jednotlivých členských státech EU, ke kterým došlo při transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorizmu (IV. AML směrnice), a to zejména z hlediska veřejnosti evidence skutečných majitelů.

Za nejzdařilejší považuji 3. kapitulu diplomové práce, která je věnována analýze pojmu „skutečný majitel“ (*beneficial owner*). Velmi zajímavá je analýza formálního pojetí (založeného na formálně definovaných a měřitelných ukazatelích) a materiálního pojetí (založeného na zkoumání faktické kontroly) pojmu „skutečný majitel“ a porovnání výhod a nevýhod obou těchto pojetí. Autor uvádí také modifikace těchto dvou základních pojetí (právní přístup vs. ekonomický přístup). V souvislosti s pojmem „skutečný majitel“ by bylo možné zkoumat také určité další teoretické otázky (např. otázku právnických osob jako právní fikce, nebo vztah pojmu „skutečný majitel“ a pojmu „vlastník“). Autor uvádí také podrobnou analýzu pojmu „skutečný majitel“, jak je vymezen ve IV. AML směrnici a v zákoně č. 253/2008 Sb. Zajímavá je také analýza tzv. bílých koní (*nominee shareholder, nominee director*) ve 4. kapitole.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	V úvodu si autor vytyčil cíl provést analýzu evidence skutečných majitelů, analýzu pojmu skutečný majitel a typických podob, které na sebe může skutečný majitel v praxi brát. Tyto cíle se autorovi podařilo splnit.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor prokázal samostatnost při zpracování tématu a na celé řadě míst v práci uvádí také své vlastní závěry.
Logická stavba práce	Práce je logicky strukturována, kdy autor nejdříve analyzuje klíčové pojmy a poté činí teoretické a praktické závěry.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor využil dokumenty vydávané mezinárodními organizacemi (např. FATF) a v určitém rozsahu i zahraniční odbornou literaturu. Práce s citacemi pramenů je na odpovídající úrovni.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor provedl poměrně podrobnou analýzu pojmu „skutečný majitel“, který je klíčovým pojmem problematiky evidence skutečných majitelů.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska práce splňuje všechny požadavky stanovené pro diplomové práce. Práce prakticky neobsahuje tiskové chyby. Z formálního hlediska lze vytknout pouze skutečnost, že v některých případech jsou poznámky pod čarou uváděny na jiné straně, než je odkaz v textu (např. str. 24).
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na odpovídající úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby by se autor mohl vyslovit k teoretickému problému právní úpravy skutečných majitelů právnických osob, které jsou z hlediska práva subjekty práva, nikoliv jejich objekty.

Autor by se také mohl vyjádřit také k otázce, jestli je pojem „skutečný majitel“ vhodným pojmem (např. ve srovnání s anglickým pojmem „*beneficial owner*“). V souvislosti s těmito pojmy by se mohl vyjádřit také k otázce vlastnictví zaknihovaných cenných

papírů ve vícestupňových evidencích investičních nástrojů a dále k otázce vztahu pojmu „skutečný majitel“ a „vlastník“.

Autor na str. 10 uvádí, že evidence skutečných majitelů je jedním z nástrojů zajištění transparentnosti vlastnických struktur. V rámci obhajoby by autor mohl objasnit, jaké další nástroje transparentnosti vlastnických struktur existují nebo mohou existovat. Současně by mohl vysvětlit, jak chápat pojem „vlastnické struktury“.

Autor by se mohl v rámci obhajoby vyjádřit i k otázce, nakolik je evidence skutečných majitelů efektivním nástrojem boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu.

Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	2

V Praze dne: 9. 7. 2018

.....
JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.